

Activiteitenplan 2021-2024

“Podium voor
de toekomst”

rijksmuseum
boerhaave

“Een museum is nooit af,
maar grenzeloos en
altijd in beweging.”

Vrij vertaald naar Goethe, Winkelmann und sein Jahrhundert, 1805

1. Missie, visie, profiel en toekomstambities

.....

Rijksmuseum Boerhaave biedt bezoekers van alle leeftijden een intrigerende kijk in de Nederlandse wetenschapsgeschiedenis. Dat doen we door onze wereldberoemde en eeuwenoude collectie op een verrassende manier te tonen, en bezoekers de wereld van wetenschap te laten ontdekken. Het is dan ook de kroon op ons werk dat het vernieuwde museum, dat in december 2017 heropende met een nieuwe vaste presentatie, de prestigieuze European Museum of the Year Award 2019 gewonnen heeft.

“De uitzonderlijke publiekswaarde van dit museum komt voort uit zijn kunstzinnige benadering van wetenschapscommunicatie. Belangrijke en fraaie objecten worden geïnterpreteerd met behulp van de nieuwste technologieën en persoonlijke verhalen van degenen die gedreven worden door hun passie voor het verwerven van kennis. Het resultaat is wetenschap met een menselijk gezicht, die nieuwsgierigheid en verwondering opwekt en een breed publiek betreft bij debatten over belangrijke wetenschappelijke en ethische vraagstukken van onze tijd.”

- Uit het juryrapport, European Museum of the Year Award 2019

Maar een museum is nooit af. Dit is een prachtig fundament om een extra verdiepingsslag te maken, en dit hoge niveau vast te houden. Musea spelen een belangrijke rol in het bewaren van de schatten uit ons verleden en de kennismaking van nieuwe generaties met dit verleden. In dat kader trad Rijksmuseum Boerhaave in 2019 bijvoorbeeld toe tot het Canonnetwerk, het landelijk netwerk van musea dat gezamenlijk het verhaal van de Nederlandse geschiedenis voor het voetlicht brengt. Met 25 topstukken vult ons museum de Canon aan met de hoogtepunten uit vijf eeuwen wetenschapsgeschiedenis.

Maar Rijksmuseum Boerhaave gaat nog een stap verder. De komende jaren gaan wij de roemruchte collectie en geschiedenis van het museum nog meer verbinden met de actualiteit en maatschappelijke discussies over de prangende vragen van nu, onder het motto Podium voor de toekomst. Dat geeft het museum nog meer maatschappelijke betekenis in een tijd dat de wetenschappelijke en technologische ontwikkelingen steeds sneller gaan.

Missie

Vanuit onze passie voor wetenschap laten we iedereen ontdekken dat wetenschap van onschatbare waarde is voor het dagelijks leven.

Dat doen we door:

- De persoonlijke verhalen van de wetenschappers achter de belangrijkste ontdekkingen en uitvindingen te verbinden met onze unieke collectie;
- Mensen te inspireren om een mening te vormen over brandende actuele en toekomstige wetenschappelijke kwesties;
- Nieuw generaties aan te moedigen hun talenten te ontwikkelen.

Visie

In een samenleving waarin wetenschappelijke en technologische ontwikkelingen steeds sneller gaan, zien wij het als onze opdracht om mensen hierbij te betrekken en te laten zien waar deze ontwikkelingen vandaan komen. Zo ontstaat er meer begrip van wetenschap en de bijzondere prestaties van onderzoek en innovatie.

Profiel

Rijksmuseum Boerhaave is de schatkamer van wetenschap en geneeskunde: het museum heeft één van de belangrijkste wetenschappelijke en medische collecties in Nederland. Volgens *The Times* (2013) is het zelfs een van de belangrijkste collecties in de wereld. Het museum -dat in 1931 zijn deuren opende- heropende in december 2017 met een totaal vernieuwde presentatie. De collectie is nu een aanleiding om de persoonlijke verhalen te vertellen van de wetenschappers achter de belangrijkste Nederlandse ontdekkingen en uitvindingen, en hun impact op ons leven van vandaag.

Het museum is vernoemd naar Herman Boerhaave (1668-1738), in zijn tijd één van de belangrijkste wetenschappers van Europa. Het museum is gevestigd in een rijksmonument dat is gebouwd als een klooster in 1440. Later werd dit gebouw het eerste academisch ziekenhuis in Noord-Europa, waar Herman Boerhaave zijn studenten onderwees aan het ziekbed van patiënten.

De collectie is uniek doordat het de kennisontwikkeling illustreert die de natuurwetenschappen en de geneeskunde in Nederland doormaakten in de afgelopen 500 jaar. Op het gebied van de geneeskunde heeft Rijksmuseum Boerhaave een unieke positie als enige nationale museum dat dit onderwerp vanuit de volle breedte belicht.

Collectie Rijksmuseum Boerhaave

125.000 objecten

35.000
instrumenten
en andere
voorwerpen

20.000
foto's en
prenten

25.000
boeken

15.000
separaten

30.000
catalogi

1.000
archieven

De collectie omvat ongeveer 125.000 objecten. Enkele topstukken uit de collectie zijn de microscopen van Antoni van Leeuwenhoek, het slingeruurwerk en lenzen van Christiaan Huygens, de uitvinding van de kunstnier van Willem Kolff, de vulpen van Albert Einstein, en het Surinaamse Insectenboek van Maria Sibylla Merian. Maar ook recente acquisities zoals de eerste kweekburger van de Maastrichtse hoogleraar Mark Post en de eerste kunstmatige alvelesklier van uitvinder Robin Koops, door het kabinet uitgeroepen tot Nationaal Icoon 2019.

Ambitie

Met de vernieuwing van het museumconcept en een verbreding van doelgroepen bereikte het museum in 2019 een recordaantal van 115.835 bezoekers. In 2020 was het streven om het bezoekersaantal te laten doorgroeien naar 125.000. We lagen goed op koers aan het begin van het jaar. Tot 13 maart 2020 ontvingen we 29.064 bezoekers, ongeveer 50% meer dan in de vergelijkbare periode een jaar eerder. En toen kwam de coronacrisis, en moesten we onze deuren sluiten voor het publiek. Vanaf 1 juni 2020 mocht het museum zijn deuren weer openen, maar met de nodige beperkingen. In 2020 zal het bezoekersaantal daarom veel lager uitkomen op naar verwachting 70.000 bezoekers. Ook in 2021 en 2022 verwachten we dat de impact van de coronacrisis nog gevoeld zal worden. Vanaf 2023 willen we alsnog de groei naar 125.000 bezoekers realiseren, waarbij we nieuwe doelgroepen willen bereiken en meer diversiteit nastreven.

Podium voor de toekomst

Rijksmuseum Boerhaave is nu al bij uitstek de plaats waar we de actualiteit en het debat voeden met kennis en geschiedenis. Het museum geeft in de vernieuwde vaste presentatie een prominente plek aan de toekomst. De komende jaren intensiveren we die ruimte voor de toekomst in ons museum. We geven de themazaal 'Grote Vragen' een nieuwe focus, waarbij we ons richten op de 21ste eeuw en de toekomst. Onze tijdelijke tentoonstellingen sluiten nadrukkelijker aan bij actuele vragen rond natuurwetenschap, technologie en geneeskunde.

Daarnaast versterken we onze collectie met modern erfgoed dat verbonden is met de laatste wetenschappelijke ontwikkelingen en innovaties. Daarmee documenteren we die voor het nageslacht.

Op de langere termijn -pas te realiseren na de cultuurperiode 2021-2024- wil Rijksmuseum Boerhaave een nieuw paviljoen creëren naast het museum met een tentoonstelling over de *life sciences*, de 'Life Science Studio'.

Rijksmuseum Boerhaave staat in de stad voor *life sciences*, Leiden. Het Leiden Bio Science Park is het grootste *dedicated park* voor *life sciences* in Nederland, behorend tot de top 5 in Europa.

De Life Science Studio is een plek waar bezoekers gefascineerd raken én grip krijgen op de wereld van life science. Een *experience* waarin leerlingen en recreatieve bezoekers de mogelijkheid krijgen om in de huid te kruipen van de onderzoekers. De bezoekers gaan zelf aan de slag en leren zo over de nieuwste ontwikkelingen en denken na over wat die voor de toekomst betekenen.

Als voorschot op deze toekomstambitie zullen we naar verwachting medio 2022 het naast het museum gelegen filmhuis, het Kijkhuis, kopen.

2. Terugblik

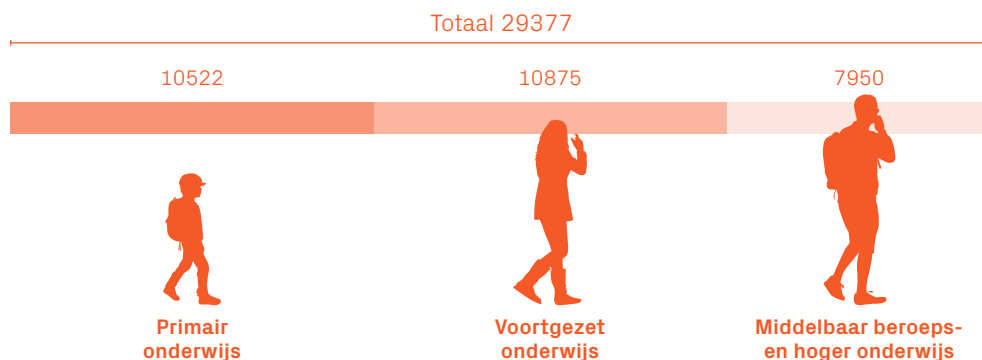
Reflectie op de uitvoering van het activiteitenplan 2017-2020

Rijksmuseum Boerhaave is december 2017 heropend na een ingrijpende verbouwing en herinrichting in 2016 en 2017. De verbouwing betrof met name een nieuw klimaatsysteem, vernieuwing van de elektriciteitsbedrading, en het plaatsen van voorzetramen. Daarnaast is de vaste presentatie totaal vernieuwd, en niet langer chronologisch maar thematisch ingericht. Verder zijn het entreegebied, de museumwinkel en de horecagelegenheid vernieuwd. Ook is de website vernieuwd en heeft het museum een nieuwe corporate identity, met daarbij een nieuwe naam, namelijk *Rijksmuseum Boerhaave*.

De herinrichting is zorgvuldig tot stand gekomen op basis van een doelgroepenanalyse en -strategie van Motivaction en focus- en expertgroepen die bij de ontwikkeling betrokken zijn. Dat het nieuwe museale concept succesvol is, blijkt in eerste instantie uit de reactie van onze bezoekers. Maar we mochten ons ook verheugen in enthousiasme van de internationale vakjury van het European Museum Forum: zij kenden ons in 2019 de European Museum of the Year Award toe. Daarnaast zijn er vele andere (internationale) prijzen gewonnen voor de nieuwe presentatie, corporate identity en educatie.

Het vernieuwde museale concept leidde tot het recordaantal van 115.835 bezoekers in 2019. Ook het educatieprogramma voor scholen was succesvol. In 2019 volgden 29.377 leerlingen lesprogramma's over onder meer wiskunde, duurzaamheid en ziekte & gezondheid. De bezoekers waren goed verdeeld over het primair onderwijs (10.522), het voortgezet onderwijs (10.875) en middelbaar beroeps- en hoger onderwijs (7.950).

Educatieve bezoekers Rijksmuseum Boerhaave 2019

De gemiddelde waardering voor ons totaalaanbod was een 8,6 in 2019.

De eigen inkomsten lagen op een duurzaam niveau met 41% van de structurele rijksbijdrage in 2017, 36% in 2018 en 33% in 2019.

Reflectie op de coronacrisis

Een beetje ironisch is het wel: we waren al twee jaar bezig met een tentoonstelling over epidemieën, die op 15 april 2020 zou worden geopend door Koning Willem-Alexander. Maar dat kon niet doorgaan door de uitbraak van een epidemie. Een hele indringende periode in onze recente geschiedenis volgde. Met de tentoonstelling *Besmet!* wilden we waarschuwen voor een nieuwe onbekende ziekte die zomaar opeens de kop op kan steken. De Wereldgezondheidsorganisatie WHO zet sinds 2018 de zogenoemde ziekte X op de lijst van ziektes waarop we ons moeten voorbereiden omdat ze mogelijk tot een internationale noodsituatie kunnen leiden. En toen was daar Corona. De ziekte X kreeg een gezicht. En hoe actueel de tentoonstelling ook was, we werden ook meteen ingehaald door de actualiteit. Waarschuwen was niet meer nodig. We waren met zijn allen diep doordrongen van de impact die een nieuwe infectieziekte kan hebben. In plaats daarvan wilden we ons publiek de kans geven om terug te blikken op de afgelopen tijd. En we wilden wat scherper aanzetten wat de overeenkomsten en verschillen zijn tussen het heden en het verleden. Wat kunnen we leren van het verleden? En hoe kunnen we de kans op een volgende pandemie zo klein mogelijk maken? Ook verzamelden we objecten gerelateerd aan de Covid-19 om toe te voegen aan onze collectie. Zo documenteren we deze indringende periode voor ons nageslacht.

Het is bijzonder hoe het museum zijn missie goed heeft kunnen vervullen in deze turbulente tijd vanwege de tentoonstelling *Besmet!* en de aanverwante programmering. De gemiddelde bezoekerswaardering van de tentoonstelling was een 8,1. Daarnaast waren er natuurlijk ook grote uitdagingen: door beperkingen heeft het museum aanzienlijk minder publieksinkomsten kunnen genereren. Dankzij de ontvangst van de aanvullende cultuursubsidie van het Ministerie van OCW, kostenbeheersing en steun van bedrijfspartners is de verwachting dat we het jaar 2020 financieel toch goed kunnen afsluiten. Rijksmuseum Boerhaave heeft daarnaast voor de 1ste tranche NOW gelden ontvangen, maar de verwachting is dat dit zal moeten worden terugbetaald na ontvangst van de aanvullende cultuursubsidie.

Het museum heeft al het eigen personeel met tijdelijke en vaste contracten in dienst kunnen houden.

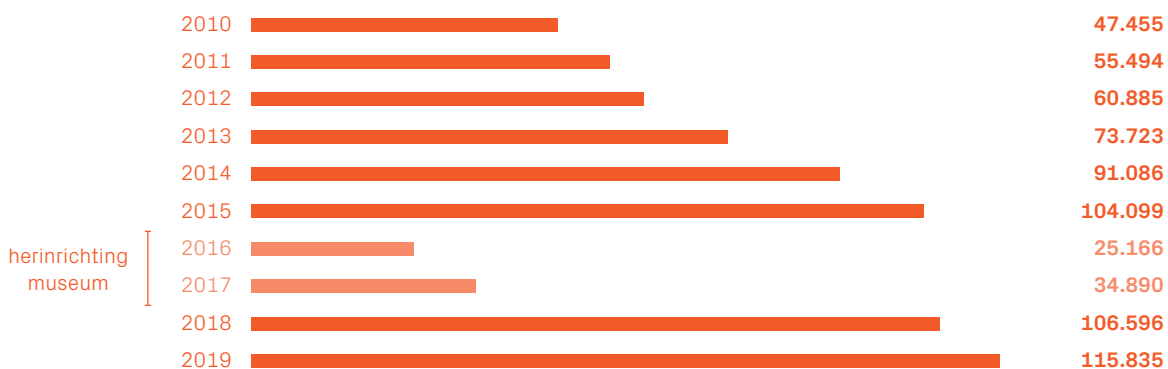
3. Activiteiten 2021-2024

3.1 Publiek

Publieksbereik

Met de vernieuwing van het museumconcept en een verbreding van doelgroepen bereikte het museum in 2019 een recordaantal van 115.835 bezoekers.

Bezoekersaantallen Rijksmuseum Boerhaave 2010-2019

In 2020 was het streven om het bezoekersaantal te laten doorgroeien naar 125.000. We lagen goed op koers aan het begin van het jaar. En toen kwam de coronacrisis, met de beperkingen die dat met zich meebracht. In 2020 zal het bezoekersaantal daarom naar verwachting uitkomen op ongeveer 70.000 bezoekers. Ook in 2021 en 2022 verwachten we dat de impact van de coronacrisis nog gevoeld zal worden. Vanaf 2023 willen we alsnog de groei naar 125.000 bezoekers realiseren.

Vooruitblik bezoekersaantallen Rijksmuseum Boerhaave 2021-2024

2021		75.000
2022		110.000
2023		125.000
2024		125.000

Deze groei willen we bereiken met een uitgekiende marketing- en doelgroepenstrategie.

De marketingstrategie is er vooral op gericht om de bezoekersrelatie te intensiveren, het herhaalbezoek te verhogen en de (inter)nationale en lokale positionering van het museum te versterken, van een groeiende naamsbekendheid en reputatie als *het* rijksmuseum voor de wetenschap en de geneeskunde. In de strategie variëren we tussen het genereren van free publicity en ingekochte media (w.o. de social media), richten we campagnes in in de aanloop naar vakanties en bijzondere activiteiten en variëren we tussen corporate niveau en specifieke evenementen en tentoonstellingen. De doelgroepenstrategie is gebaseerd op markt- en doelgroeponderzoek van Onderzoeksbureau Motivaction. Op basis hiervan heeft Rijksmuseum Boerhaave drie doelgroepen vastgesteld waarop wij onze activiteiten afstemmen, een primaire en twee secundaire doelgroepen.

Doelgroepen

De primaire doelgroep bestaat uit *verdiepingszoekers* – vijftig jaar of ouder, hoger opgeleid, bèta-achtergrond en geïnteresseerd in wetenschap.

Daarnaast zijn er twee secundaire doelgroepen die zich als volgt laten karakteriseren: de *ontspanningszoeker* komt veelal in gezinsverband. Profiel: 40 jaar, moeder/vader van een gezin, minder vertrouwd met museumbezoek, geïnteresseerd in tentoonstellingen voor kinderen. Het museum moet vooral niet hoogdrempelig zijn en 'must sees' in huis hebben: attracties, topstukken, interactieve toepassingen.

De *inspiratiezoeker* is een ervaren museumbezoeker van circa 35 jaar en kenmerkt zich door de nodige culturele bagage, een hoge mate van cultuurparticipatie en een hoog opleidingsniveau. Hij/zij heeft met name belangstelling voor musea met vooruitstrevende onderwerpen en een innovatieve wijze van presenteren. Kinderen komen in het verhaal niet voor.

Doelgroepverbreding

Voorheen bereikte het museum vooral verdiepingzoekers. Vanaf de heropening in december 2017 heeft het museum een doelgroepverbreding ingezet, en richt zich ook op ontspanningszoekers en inspiratiezoekers. De ontspanningszoekers/families bereiken we al goed met ons nieuwe tentoonstellingsconcept: in 2019 is het museum opnieuw 'Kidsproof' bevonden. De jonge museuminspecteurs beoordeelden ons met gemiddeld een 8,6. Kidsproof is een initiatief van de Museumvereniging.

De inspiratiebezoekers hebben we de afgelopen tijd wat meer leren kennen, en de komende jaren gaan we de programmering voor hen intensiveren door middel van evenementen op maat.

Online bereik

Tegelijkertijd met de heropening eind 2017 is ook een nieuwe website gelanceerd. De website benadrukt de kracht van het ontdekken, en belicht op speelse wijze de werelden zoals die in het vernieuwde museum te zien zijn. Bijna onze gehele collectie is digitaal toegankelijk via onze website.

Toch zagen we aanleiding om in 2019 een groot klanttevredenheidsonderzoek naar de website te organiseren. Het primaire doel van de website - het wekken van belangstelling bij alle doelgroepen - is onverminderd belangrijk gebleven. De inspanningen om de collectie sterker te presenteren zijn eveneens opgemerkt: aan de kwaliteit van de beschrijvingen wordt veel waarde gehecht.

Bezoekers beoordelen de website goed met gemiddeld een 8,2.

De uitbraak van corona heeft impact gehad op de bezoekersaantallen (online en offline) en daarmee direct op de inzet van de marketingmiddelen. Een nieuwe weg is ingeslagen naar het bereiken van bestaand en nieuw publiek door middel van het substantieel vergroten van het online aanbod.

Dit betrof het overbrengen van wetenschappelijke vakkennis, maar ook toelichting van actuele ontwikkelingen aan de hand van historische achtergrondverhalen uit de museumcollectie, interessante wetenswaardigheden en leuke onderdelen uit lesprogramma's die gezinnen thuis konden uitvoeren. Hier zullen we mee doorgaan. De sterke inzet op digitale informatie en het benutten van het brede potentieel aan social media in het licht van onze doelgroepenstrategie brengt ook met zich mee dat we gericht een bredere doelgroep kunnen bereiken dan de museumbezoekers en geïnteresseerden die we via onze bestaande media kanalen bereiken.

Vooruitzichten online bereik

	2021	2024
 Websitebezoeken	360.000	480.000
 Websitebezoekers	180.000	230.000
 Twitter-volgers	10.300	11.000
 Facebook-volgers	6.500	9.000
 Instagram-volgers	3.000	6.000
 LinkedIn-volgers	2.000	4.000
 YouTube-weergaven	7.000	15.000
 Nieuwsbriefabonnees	8.200	9.000

3.2 Programmering

Doelstellingen 2021-2024:

1. De tentoonstellingen sluiten aan bij de actualiteit en het maatschappelijk debat, waardoor het museum nog relevanter wordt.
2. Daarnaast neemt het museum inclusiviteit en een meerstemmig perspectief serieus, en vertaalt dit in het ontwerp van de programmering.
3. Omdat we verwachten dat de impact van de coronacrisis ook nog in 2021 en 2022 gevoeld zal worden, zullen we in deze jaren de focus leggen op de vernieuwing van de vaste presentatie en brengen we het aantal tijdelijke tentoonstellingen terug.
4. Ook vanwege de coronacrisis en de verwachting dat het aantal fysieke bezoekers de eerste jaren zal achterblijven, zullen we ons digitale aanbod uitbreiden.

3.2.1 Tentoonstellingen die er toe doen

Rijksmuseum Boerhaave wordt een museum bekend om uitzonderlijke tijdelijke tentoonstellingen. Samen met gerenommeerde (inter)nationale partners maken we spraakmakende tentoonstellingen die aansluiten bij de actualiteit en maatschappelijke discussies die in de samenleving spelen. Door aan te sluiten bij de actualiteit, worden de tentoonstellingen nog relevanter en daarmee aantrekkelijker voor onze (potentiële) bezoekers. Zo bouwen we aan een reputatie dat Rijksmuseum Boerhaave tentoonstellingen maakt die je echt gezien moet hebben.

Door in te zetten op dergelijke tentoonstellingen met (inter)nationale partners zullen de bezoekersaantallen, onder andere door herhaalbezoek, vanaf 2023 weer groeien.

We kennen twee typen:

1. de tijdelijke tentoonstelling met als primaire doelgroep de volwassen bezoeker, maar ook geschikt voor families met kinderen vanaf 8 jaar;
2. de familietentoonstelling met als primaire doelgroepen families en het onderwijs, maar ook interessant voor de volwassen bezoeker.

1. Tijdelijke tentoonstelling

De kernboodschap van de tentoonstelling is urgent en relevant, doordat deze aansluit bij de actualiteit en maatschappelijke discussie. De scenografie - de contextuele verbeelding van de verhaallijn - is uitnodigend, onderdompelend en kent voldoende interactieve elementen om ook de bezoekers in familieverband te boeien. We vertellen een actueel verhaal, verbinden dat met het wetenschappelijk historische erfgoed en zorgen voor een thematiek die relevant is voor ons bestaan. Vooral de nadruk op de actualiteit, en de groeiende tendens om discipline overstijgend te programmeren, kenmerken onze nieuwe ambitie. Daarnaast blijven wetenschappelijke objecten uit onze eigen collectie - en in toenemende mate ook uit andere collecties - een belangrijk element vormen van de tentoonstelling.

2. Familietentoonstelling

Bij de familietentoonstelling ligt het accent net anders. Daar zijn context en referenties grotendeels op de belevingswereld van jongere bezoekers afgestemd, zijn objecten illustratief van functie en is de interactiviteit dominant. De speelse combinatie van wetenschappelijke objecten en praktische exhibits nodigt onze bezoekers in gezinsverband uit om 'moeilijke' zaken op een proefondervindelijke manier zelf te ervaren. De verwijzing naar alledaagse fenomenen en de gebruikmaking van inspirerende rolmodellen zijn voorwaarden voor herkenning.

Deze tentoonstellingen zijn ook zeer geschikt voor het onderwijs. De langere looptijd die we aan deze tentoonstellingen toekennen, stelt het onderwijs voldoende in de gelegenheid om de tentoonstelling te bezoeken.

Ritme van de programmering

De komende jaren gaan we de tentoonstellingen beter spreiden. We werken toe naar een ritme: eens per vier jaar een nieuwe familietentoonstelling en drie keer per twee jaar een nieuwe tijdelijke tentoonstelling. Daarnaast zijn er naar aanleiding van de actualiteit diverse kleine pop-up tentoonstellingen.

Tentoonstellingsprogrammering Rijksmuseum Boerhaave 2020-2024

Tijdelijke tentoonstelling

Besmet!

16 juli 2020 - 9 januari 2022

Een tentoonstelling over uitbraak van besmettelijke ziekten en hoe die het leven kunnen ontwrichten. Ook sluit de tentoonstelling aan bij de recente uitbraak van het coronavirus. Samenwerking met o.a. Jaap van Dissel van het RIVM.

Familietentoonstelling

Spelen met Wiskunde

na afloop van de coronacrisis - 30 mei 2024

In deze tentoonstelling spelen we in op de jongerencultuur: we nemen helden als uitgangspunt om begrippen als snelheid, tijdmeting, kansberekening, mechanica en navigatie op een aantrekkelijke manier te presenteren.

Kunstmatige intelligentie

17 februari 2022 - 30 oktober 2022

Een tentoonstelling over hoe de mens altijd al geprobeerd heeft om zijn eigen brein na te maken. Over computerkracht, algoritmes, geheugen en de invloed ervan op ons persoonlijk leven, ons gevoel van veiligheid en de verdiensten voor ons welzijn.
Gastconservator: Bas Haring

Microbiologie & Antoni van Leeuwenhoek december 2022 - augustus 2023

Een tentoonstelling ter gelegenheid van de 300ste sterfdag van Antoni van Leeuwenhoek in samenwerking met het Deutsches Optisches Museum uit Jena, Duitsland, en de Royal Society in Londen.

Spelen met natuurkunde juli 2024 - mei 2029

Interactieve tentoonstelling over de natuurkunde achter onze zintuigen.

Zwarte Gat

oktober 2023 - augustus 2024

Een tentoonstelling in samenwerking met het NWO consortium Zwarte Gat over de rol van zwarte gaten in het universum. Samenwerking met Continium Discovery Center in Kerkrade.

3.2.2 Podium voor de ‘grand challenges’

De gelauwerde vaste presentatie gaan we op een paar punten doorontwikkelen om de presentatie up-to-date te houden. De huidige themazaal ‘Grote Vragen’ geven we een nieuwe focus, waarbij we ons richten op de 21ste eeuw en de toekomst, in een futuristische omgeving.

Nieuwe focus

Waar het in de andere themazalen gaat om de verhalen van wetenschappers of patiënten, zijn het hier de grote maatschappelijke uitdagingen over ons universum, het klimaat, de maakbaarheid van het leven en onze gezondheid die het hart vormen van de verhalende context, ook wel ‘grand challenges’ of ‘societal challenges’ genoemd. Ook de ethische dilemma’s waar we voor staan, komen hierbij aan de orde.

Planning

Afhankelijk van het verwerven van de benodigde financiering, werken we toe naar de opening in juli 2022. Die maand is Leiden gastheer van de internationale wetenschapsconferentie ESOF, en is Leiden European City of Science.

Herziening vaste presentatie Grote Vragen

Grote Vragen	Partners
Wat is onze plek in het universum?	<ul style="list-style-type: none">• Ewine van Dishoeck• kennisspartners uit het NWO consortium over zwarte gaten• ESA• Netherlands Space Office (NSO)
Hoe zorgen we dat de opwarming van de aarde wordt afgeremd?	<ul style="list-style-type: none">• SRON• Wetsus• kennisinstituten als het NSO• KNAW-instituten als het Rathenau Instituut en het Nederlands Instituut voor Ecologie (NIOO-KNAW)
Hoe voorkomen we een volgende pandemie?	<ul style="list-style-type: none">• Netherlands Centre for One Health (NCOH)• RIVM• Wageningen Universiteit & Research (WUR)• Erasmus Medisch Centrum
Worden we onsterfelijk?	<ul style="list-style-type: none">• partners in de biotechnologie en het Leiden Bio Science Park in het bijzonder

3.2.3 Overige vernieuwingen van de vaste presentatie

De wens tot aanpassingen in de vaste presentatie beperkt zich niet tot de herinrichting van themazaal 'Grote Vragen'. We geven meer aandacht aan de naamgever Herman Boerhaave, en aan meerstemmigheid in een nieuwe presentatie rondom de Nobelprijswinnaars waarbij we ook plek inruimen voor (onbekend gebleven) vrouwelijke wetenschappers.

Vernieuwing vaste presentatie

Machtige verzamelingen opening in oktober 2021

Toevoeging presentatie over naamgever Herman Boerhaave met o.a. twee bijzondere bruiklenen: het familieportret van Boerhaave en zijn familie door Aert de Gelder (Rijksmuseum) en het schaalmodel van het herinneringsmonument in de Leidse Pieterskerk (Museum De Lakenhal).
Presentatie over hedendaagse particuliere verzameling van collectie Zuylenburgh.

Grote Vragen opening in juli 2022 (afhankelijk van financiering) Een nieuwe 21ste eeuwse focus.

Nobelprijz galerij opening in april 2023

We creëren een nieuwe Nobelprijz galerij in de foyer, waarbij we naast de mannelijke Nobelprijswinnaars ook tot nu toe onbekend gebleven vrouwelijke wetenschappers eren.

3.2.4 De Life Science Studio

"Bio is the new Digital." – Joichi Ito & Nicolas Negroponte, MIT Medialab, 2015

Naar verwachting medio 2022 doet zich een unieke kans voor: het filmhuis het 'Kijkhuis' tegenover de ingang van het museum komt beschikbaar. Rijksmuseum Boerhaave heeft het eerste recht op koop. Dit is de kans om extra vierkante meters te realiseren voor de Life Science Studio, en functies waarvoor in het museum op dit moment geen plaats is. Ook kunnen we hiermee de zichtbaarheid en vindbaarheid van het museum vergroten en beter aansluiten bij het Vrouwenkerkhof plein. Als stepping stone voor de lange termijn ambitie van de Life Science Studio, zullen we in deze cultuurperiode het Kijkhuis verwerven.

Life Science Studio

Sleutelen aan het DNA? Mensen een langer en gezonder leven in het vooruitzicht stellen? Nieuwe menselijke organen laten groeien in varkens? Een behandeling toegespitst op jouw eigen DNA? Het lijkt sciencefiction, maar binnen afzienbare tijd kan het allemaal werkelijkheid worden. Reden voor de wetenschappelijke wereld zich doorlopend te buigen over de ethische grenzen van deze ontwikkelingen. Ze openen

namelijk de weg naar nieuwe behandelingen die de wereld anders, gezonder kunnen maken. De maakbaarheid van de mens - en dus van het leven - roept om een brede en vergaande ethische reflectie die niet alleen het terrein is van de wetenschap, maar relevant voor ieder mens.

Veel van de medisch-wetenschappelijke ontwikkelingen vinden op dit moment plaats in de life science. Het Leiden Bio Science Park is koploper op het gebied van de medisch-biologische technologie. Het vormt samen met het Leids Universitair Medisch Centrum, het LUMC, het grootste life science cluster in Nederland en behoort tot de top 5 meest toonaangevende scienceparken van Europa.

Fysiek is het Bio Science Park moeilijk bereikbaar, omdat het aan de rand van de stad ligt. Het is dan ook een langgekoesterde wens van zowel de Gemeente Leiden als het Bio Science Park om het biomedische onderzoek waar de regio op (inter)nationaal niveau in uitblinkt ook zichtbaar en tastbaar te maken in de Leidse binnenstad. De Life Science Studio past naadloos in deze ambitie!

Maar voor veel mensen is life science lastig te begrijpen. Ze lezen over nieuwe doorbraken en vragen zich af wat die voor henzelf en de (nabije) toekomst betekenen. Rijksmuseum Boerhaave neemt daarom het initiatief om dé publieke hotspot voor biotechnologie in Nederland te ontwikkelen: de Life Science Studio (werktitel).

In 2025 (afhankelijk van financiering) gaan de deuren van de Life Science Studio open voor publiek.

3.2.5 Activiteiten en evenementen

De ambities rond onze publieksevenementen zijn hoog. In aantal en in kwaliteit afgestemd op de doelgroepenstrategie van het museum en in lijn met de programmering van tentoonstellingen en de vaste presentatie.

Aanbod voor verdiepingszoekers

Voor onze primaire doelgroep organiseren wij veel inhoudelijke lezingen. Dit doen we in samenwerking met diverse partners, zoals Studium Generale en het Lorentz Center. Daarnaast vervolgen we onze eigen succesvolle reeks Salon Boerhaave lezingen.

Aanbod voor inspiratiezoekers

Tijdens schoolvakanties is er een uitgebreid workshopaanbod voor de secundaire doelgroep 'inspiratiezoekers' die in hoge mate gevormd wordt door families met kinderen.

Aanbod voor ontspanningszoekers

Het aanbod voor de andere secundaire doelgroep, de 'ontspanningszoekers' gaan we verder uitbreiden. In 2019 organiseerden we enkele sessies met deze doelgroep om beter grip op de behoeften te krijgen. Ook deden ervaring op met evenementen zoals Museumnacht en de DNA-dialoog. Vanaf 2021 gaan we een nieuw type evenementen organiseren, waaronder pubscience, filmavonden, debatten en dialogen.

Hybride en digitale evenementen

Door de coronacrisis zijn onze ambities voor het livestreamen van events in een stroomversnelling gekomen. Zo bieden we onze lezingen in het kader van de MuseumJeugdUniversiteit en de reeks Salon Boerhaave aan in een hybride format met maximaal 30 mensen in de zaal, en de kijker online thuis. Als de omstandigheden dat van ons vragen, kunnen we ook overstappen naar een volledig digitaal aanbod van onze lezingen. In een positief scenario kunnen we weer terug naar een goed gevulde zaal. De toevoeging van een livestream om het bereik te vergroten blijft dan een optie.

Samenwerking in het CultuurKwartier

Rijksmuseum Boerhaave ligt in de wijk CultuurKwartier in de binnenstad van Leiden. Dit is een gebied met een grote diversiteit aan culturele instellingen in een compact gebied. In 2019/2020 is mede op initiatief van Rijksmuseum Boerhaave de Stichting Cultuurkwartier opgericht, die mede ten doel heeft om de programmering in het gebied op elkaar af te stemmen en samen synergie te creëren. Vanaf 2021 werken we met de uiteenlopende culturele partners aan sterke hybride events.

3.3 Educatie

Rijksmuseum Boerhaave werkt aan een op wetenschap & technologie en gezondheid toegespitste onderwijsprogrammering voor met name het primair en voortgezet onderwijs, maar ook voor het MBO en hoger onderwijs. Deze accentuering sluit aan bij de eigen collectie, draagt bij aan de profilering van het tentoongestelde erfgoed, en komt tegemoet aan de behoeften van het onderwijs zelf.

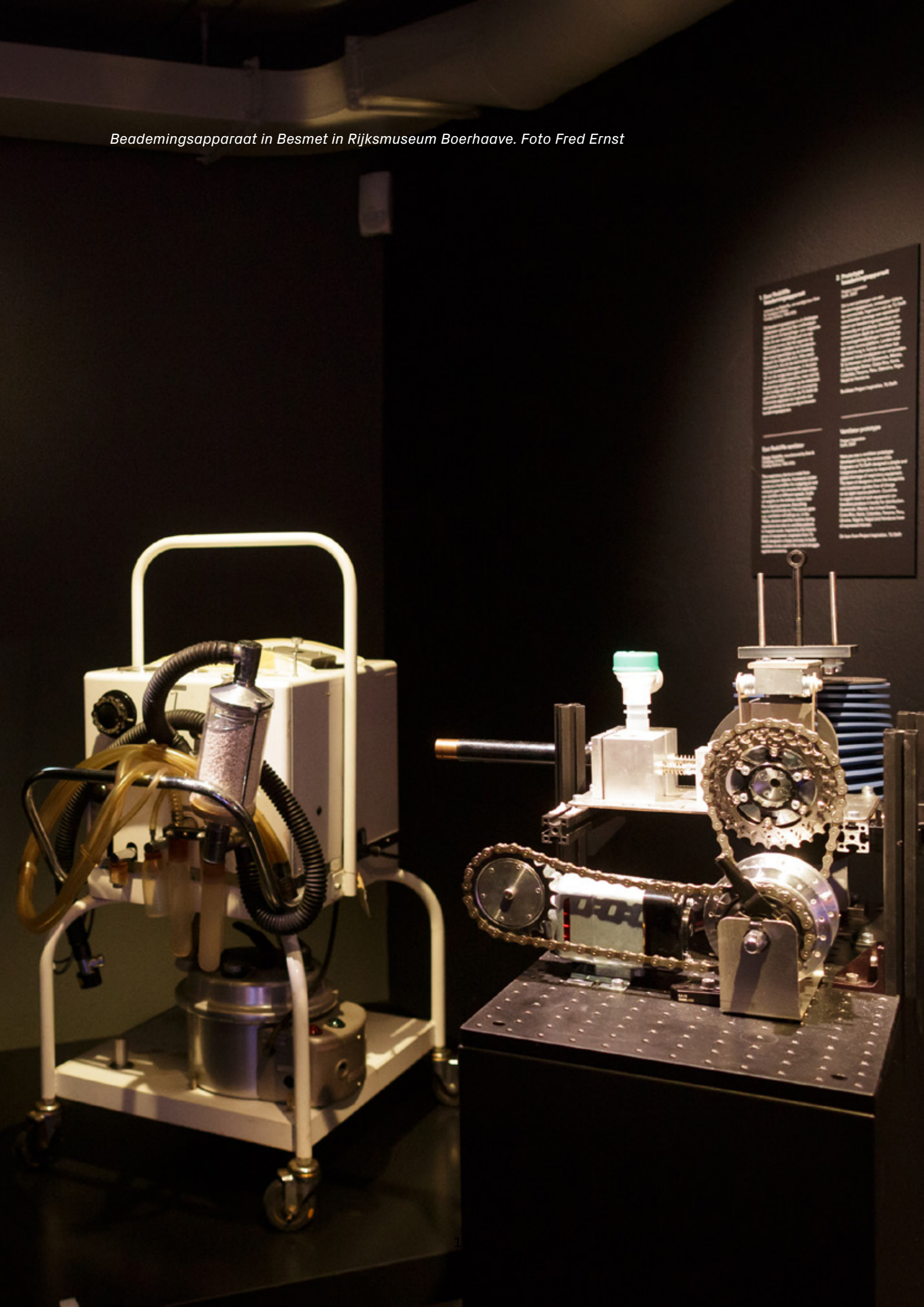
Onderwijsprogramma's

Rijksmuseum Boerhaave is met het op de bètavakken gerichte onderwijsaanbod onderscheidend ten opzichte van de overige (Leidse) musea. Het educatieve aanbod sluit naadloos aan bij de vernieuwde presentatie: aan de hand van verhalen en historisch erfgoed komen de leerlingen meer te weten over gepassioneerde wetenschappers en de nieuwe vaste presentatie nodigt met interactieve spellen, audiovisuele media en demonstratie toestellen uit tot onderzoekend leren. Voor alle educatieve programma's werken we aan de optimalisering van het bereik in alle leeftijdsgroepen.

Samen met het onderwijs

Rijksmuseum Boerhaave biedt onderwijsprogramma's aan voor BSO, PO, VO en het MBO. Daarnaast verzorgen we ook rondleidingen voor HBO- en WO-studenten. De ontwikkeling en bijstelling van programma's doen we niet alleen. We kunnen rekenen op de intensieve betrokkenheid van docenten en de adviseurs van de Stichting Leerplan Ontwikkeling.

Beademingsapparaat in Besmet in Rijksmuseum Boerhaave. Foto Fred Ernst

Didactiek

Onderzoekend en ontwerpend leren

We laten leerlingen kennis maken met natuurwetenschappen en geneeskunde en enthousiasmeren hen voor wetenschap & techniek. Leerlingen krijgen een wetenschappelijke blik op de wereld, stellen zich vragen en proberen hier een antwoord op te vinden met onderzoekend en ontwerpend leren.

21ste eeuwse vaardigheden

De programma's sluiten aan bij de 21ste eeuwse vaardigheden die op dit moment centraal staan in het onderwijs: informatievaardigheden, kritisch denken, samenwerken, communiceren, sociale en culturele vaardigheden.

Reikwijdte van educatie

Veel leren vindt buitenschools plaats, en de grens tussen formeel en informeel leren vervaagt. Daarom verbinden we de educatieve programma's met ons informele programma-aanbod voor de dagbezoeker. Zo werkt het team educatie aan de ontwikkeling van 'leerecosystemen': uiteenlopende programma's die voortbouwen op en samenhang vertonen met de didactische doelen van de onderwijsprogramma's. In aansluiting op ons onderwijsaanbod hebben we een familieprogramma ontwikkeld met een sterk educatieve insteek, zoals educatieve speurtochten door het museum ('De Dokterstas' en 'de Wiskunderoute') en de MaakStudio, een creatieve doe-omgeving waarin kinderen in hun vrije tijd aan de slag kunnen met het ontwerpen, maken en verbeteren van technische producten.

Digitale producten

Daartoe aangespoord door de coronacrisis, is het museum vanaf 2020 ook digitale producten gaan ontwikkelen voor scholen. In samenwerking met VRED (VR-cultuurEDucatie) zijn de tentoonstellingen virtueel toegankelijk gemaakt op www.Museum360.nl. Dit is mogelijk gemaakt door een subsidie van het ministerie van OCW. In 2020 zijn zowel de vaste presentatie als de tijdelijke tentoonstelling 'Besmet!' in hoge resolutie 360-graden-foto's gefotografeerd. Scholen kunnen voordelig een set VR-brillen aanschaffen om zo leerlingen op school musea te laten bezoeken. In 2021 maken we het lesprogramma bij Boerhaave360 definitief, en ontwikkelen we in overleg met het onderwijs ook andere digitale producten die hierbij aansluiten.

Educatieve samenwerking

Op het gebied van educatie participeert Rijksmuseum Boerhaave in de langjarige samenwerking van Leidse musea en andere culturele partners in het programma Cultuureducatie met Kwaliteit. In dat kader neemt het museum deel aan het project 'Verwonder om de hoek', een opvolger van het Verwonderpaspoort dat in 2018 de Museumeducatieprijs van de Museumvereniging won. Binnen het project 'Verwonder om de hoek' zorgen de Leidse musea ervoor dat 'natuur, wetenschap en techniek' een volwaardige plek krijgen binnen het aanbod van cultuureducatie. Ingezet wordt op meer verbinding tussen binnen- en buitenschools leren. We maken die verbinding zichtbaar op een online platform. Leerkrachten, ouders/verzorgers, culturele instellingen en kinderen gebruiken het platform om te ontdekken wat de

regio Holland Rijnland op het gebied van cultuureducatie heeft te bieden. Naast het boeken van activiteiten dient het online platform voor het professionaliseren van zowel leerkrachten als culturele instellingen en voor het zichtbaar maken van schooloverstijgende activiteiten in de wijk. Leerlingen vinden hier de Verwonderwereld met verdiepende opdrachten. Naast het online platform hebben we een app ontwikkeld waarmee kinderen in hun eigen wijk op expeditie kunnen gaan. Het verbinden gebeurt ook door de Verwonder om de hoek-projecten. Hierin zetten kinderen steeds een volgende stap in hun passie of interesse. Focus ligt hierbij op wijken met scholen waar relatief veel kinderen in achterstandsposities naar toe gaan om kanselijkheid te vergroten.

3.4 Wetenschap

Rijksmuseum Boerhaave is het wetenschaps- en medisch-historisch kenniscentrum voor Nederland. Het heeft de ambitie om zijn wetenschappelijke functie verder uit te breiden met twee bijzondere hoogleraren op beide vakgebieden. We ambiëren een leerstoel 'Materieel erfgoed van de natuurwetenschappen' aan de Universiteit Leiden, en een leerstoel 'Medisch erfgoed en medische geschiedenis' aan het Leids Universitair Medisch Centrum.

De conservatoren werken door middel van onderzoek aan het aanvullen van de kennis over de collectie. Zij worden daarin op incidentele basis bijgestaan door externe researchers of begeleiden (internationale) masterstudenten.

Ook voor de invulling van de tijdelijke tentoonstellingen leveren de conservatoren research, die niet alleen de tentoonstelling voorziet van een gedegen inhoud, maar ook leidt tot meer informatie omtrent de eigen collectie.

Ter voorbereiding op de tentoonstelling over Antoni van Leeuwenhoek in 2023 onderzoekt een conservator de optiek van Van Leeuwenhoek met nieuwe technieken en nieuwe preparaten in samenwerking met een consortium van (inter)nationale partners.

Er staat een internationaal congres gepland van de European Association of Museums of the History of Medical Sciences (EAMHMS) dat door de coronacrisis is uitgesteld.

3.5 Collectiebeleid

Het Collectieplan uit 2011 is in 2020 herzien (concept). De aanleiding was dat Rijksmuseum Boerhaave nieuwe perspectieven en ambities op het gebied van modern erfgoed en verzamelen wilde formuleren.

3.5.1 Verzamelen voor de toekomst

Als 'Podium voor de toekomst' wil het museum de collectie blijven ontwikkelen en aansluiting zoeken bij de actualiteit. Dit vraagt om een herijking van de aanwezigheid en betekenis van modern erfgoed in de collectie. Ook roept dit nieuwe vragen op over complexiteit van beheer, behoud en ontsluiting van dergelijk modern materiaal. Tegelijkertijd heeft het museum een verantwoordelijkheid om een groter en diverser publiek kennis te laten maken met de waarde van zijn collecties.

Verzamelfocus op de moderne tijd

In het verzamelbeleid hebben sommige perioden en gebieden vanuit historisch perspectief en aanbod een nadruk gekregen. Mede hierdoor bestaan er voor de moderne tijd lacunes in de collectie. Rijksmuseum Boerhaave wil de collectie versterken door nieuwe stappen te maken naar het verzamelen van modern erfgoed van wetenschap en geneeskunde. In de komende periode zal het verzamelbeleid zich focussen op de periode van 1900 tot nu met inzet van nieuwe verzamelstrategieën en (digitale) tools aansluitend op recente ontwikkelingen en vraagstukken rond wetenschappelijke en medische praktijken.

Veranderingen in de materiële cultuur

De opkomst van 'big science', miniaturisering, standaardisering, ontwikkeling van beeldvormende technieken en de intrede van informatietechnologie hebben geleid tot radicale veranderingen in de materiële cultuur van de wetenschap. Waar een microscoop van Antoni van Leeuwenhoek zijn onderzoek in hoge mate representeert, worden microscopische waarnemingen heden ten dage met complexe opstellingen gedaan, waarvan geen van de individuele componenten de essentie belichamen en over zeggingskracht beschikken. Dit noodzaakt tot een meer organische vorm van verzamelen, waarbij contextmateriaal van een apparaat essentieel is om zijn betekenis uit te drukken. In veel gevallen schuilt de essentie niet hoofdzakelijk in het materiële object, maar in waarnemingsmateriaal of in software. Het is zelfs mogelijk dat de essentie van de wetenschap helemaal niet in betekenisvolle artefacten schuilt, en dat de toevlucht moet worden gezocht in speciaal geproduceerde artefacten.

Nieuw verzamelbeleid

- Rijksmuseum Boerhaave verzamelt objecten van opvallende Nederlandse wetenschappelijke en geneeskundige prestaties, van 1900 tot nu.
- Om greep te krijgen op de complexiteit van de materiële cultuur van de moderne wetenschapsbeoefening, en om rekenschap te geven van de sterke verwevenheid van wetenschap en samenleving in deze periode, concentreren de verzamelinspanningen zich in eerste instantie op de vier eerder genoemde 'grand challenges'. Rijksmuseum Boerhaave gaat deze op een samenhangende wijze documenteren, waarbij ook materiaal wordt betrokken dat meer technologisch van aard is, of de interactie tussen wetenschap en samenleving verbeeldt.
- Daarnaast blijft Rijksmuseum Boerhaave een bijzondere belangstelling houden voor de traditionele verzamellijnen van wetenschappelijke instrumenten zoals microscopen, telescopen en anatomische modellen. Deze unieke verzamelingen zijn in de regel attractief, waardevol voor onderzoeksdoeleinden, en zijn goed voor de reputatie van het museum in het internationale museologische veld.

Recente acquisities

Een goed voorbeeld van een object dat past in het beleid van actueel verzamelen, is de kunstmatige alvleesklier die uitvinder Robin Koops ontwikkelde ten behoeve van patiënten met type 1 diabetes. Dit object verwierven we in november 2020. Daarnaast blijven we natuurlijk ook inzetten op onze traditionele verzamellijnen. Zo ontvingen we in 2019 bijvoorbeeld een schenking van archiefstukken van Nobelprijswinnaar Peter Debye, en in 2020 een boekje van de 17e-eeuwse natuuronderzoeker Jan Swammerdam.

Aankopen

We hebben slechts een bescheiden budget voor aankopen. Als er belangrijk wetenschappelijk en medisch erfgoed wordt aangeboden op een veiling, is het niet eenvoudig om hier op korte termijn fondsen voor te vinden. De Vereniging Rembrandt richt zich alleen op kunst; ook het Nationaal Aankoopfonds wordt vooralsnog vooral gebruikt voor kunst.

3.5.2 Afstoting

Bij verzamelen voor de toekomst hoort ook het versterken van de collectie door ontzamen. Rijksmuseum Boerhaave wil verder onderzoeken welke collecties in aanmerking komen voor afstoting. Dit kunnen objecten zijn die vanwege conserveringsproblemen (bijvoorbeeld kunststof) in toestand verslechteren. Ook objecten waar het museum een veelvoud van heeft komen in aanmerking voor afstoting. Het museum zoekt daarbij samenwerking met de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed. Het ontzamen gebeurt volledig volgens de richtlijnen van de LAMO.

Mark Post met kweekvleeshamburger

3.5.3 Behoud, beheer en registratie

Preventieve conservering

Om ervoor te zorgen dat de objecten in goede conditie blijven is een goed klimaat van essentieel belang. Een zorg hierover in het vorige collectieplan is inmiddels aangepakt: met de verbouwing van het museumgebouw in 2016 en 2017 is daar een nieuwe klimaatinstallatie geplaatst die voor goede condities zorgt.

90% van de collectie staat in het depot aan de Raamsteeg in Leiden. Het is het voormalig depot en dienstgebouw van het Natuurhistorisch Museum, een rijksmonument uit 1900. De klimaatcondities zijn hier op orde. Het gebouw heeft echter veel niveauverschillen die niet allemaal met een lift (van voldoende afmeting) bereikt kunnen worden. Een aantal grote en zware objecten is daarom opgeslagen in een tweede depot in Alphen aan den Rijn, een voormalige MIBO loods. Deze loods is klimaattechnisch gezien minder goed geconditioneerd; er wordt alleen op vocht gestuurd. In de zomer kost het moeite om een museaal klimaat voor de objecten te krijgen. Zeker met broeierig weer is er risico op schimmelvorming.

Om deze reden bestaat de wens om de gehele collectie op één gemeenschappelijke plek onder te brengen. In een nieuw depot kunnen enerzijds de bewaaromstandigheden worden verbeterd, en kan anderzijds de toegankelijkheid tot de collectie worden geoptimaliseerd. Daarom onderzoekt Rijksmuseum Boerhaave op dit moment de mogelijkheden om te komen tot een nieuw collectiecentrum in Leiden samen met het Nationaal Museum voor Wereldculturen (dat de trekker is van deze verkenning), het Wereldmuseum in Rotterdam en Museum De Lakenhal in Leiden. Voordeel van samenwerking met deze partijen, maar ook met andere partners zoals de Universiteit Leiden en de Leidse Instrumentmakers School, is dat het synergie op zou kunnen leveren.

Actieve conservering en restauratie

Zowel voor behoud als voor het tentoonstellen moeten objecten soms geconserveerd of gerestaureerd worden. Over het algemeen behandelen de eigen restauratoren de metalen en houten voorwerpen. Voor andersoortige materialen, zoals glas of papier, wordt kennis van buiten ingehuurd.

In 2020 zijn in de aanloop naar de tentoonstelling 'Besmet!' vijf medische wasmoulages met ziektebeelden gerestaureerd door een expert in wassen objecten.

Registratie en documentatie

Bijna alle objecten uit de collectie zijn genummerd en hebben een basisomschrijving. Deze zijn ingevoerd in het collectiedatabase systeem Adlib. We maken een kwaliteitsslag door deze basisomschrijving uit te breiden met contextmateriaal over bijvoorbeeld maker, gebruiker, ontwerper, gebruik, literatuur en beeldmateriaal.

3.5.4 Collectiemobiliteit

Rijksmuseum Boerhaave gaat ruimhartig om met bruikleenverzoeken. In 2019 zijn ongeveer 700 bruikleenverzoeken gehonoreerd, waarvan eenderde langdurig.

Topstukken uit onze collectie zijn in bruikleen gegeven aan topmusea: een microscoop van Antoni van Leeuwenhoek is in langdurige bruikleen gegeven aan het Rijksmuseum en krijgt binnenkort een plek in een nieuwe Wetenschapskamer vlakbij de eregalerij. Lenzen van Christiaan Huygens zijn te bewonderen in het Smithsonian National Air and Space Museum in Washington. In de vernieuwde presentatie van NEMO Science Museum is een kwart (i.e. 71 objecten) van de langdurige bruiklenen van Rijksmuseum Boerhaave te zien.

3.5.5 Digitale ontsluiting

Bijna 100% van de objecten wordt met behulp van de collectiedatabase Adlib digitaal ontsloten. Deze verschijnen op de museumwebsite, CollectieNederland.nl en Europeana. De boeken en archieven worden met behulp van het programma Alma via de Leidse Universiteitsbibliotheek ontsloten.

Eén platform voor materieel erfgoed

Met de samenwerkingspartners NEMO Science Museum, Teylers Museum en het Universiteitsmuseum Utrecht onderzoekt Rijksmuseum Boerhaave de mogelijkheden om te komen tot een gezamenlijk platform voor materieel erfgoed op het gebied van wetenschap en technologie in Nederland. Op dit platform willen we de discussie stimuleren over uitdagingen waar wij als samenleving voor staan en waarin wetenschap en technologie de hoofdrol spelen, zoals klimaat, energietransitie, informatietechnologie en biotechnologie. We willen de bezoekers van het platform uitdagen om met behulp van uitvindingen, ontdekkingen en innovaties uit het verleden oplossingen voor de toekomst te bedenken.

Voor dit platform is subsidie toegekend door het Mondriaan Fonds. Ook Digitaal Erfgoed Nederland, de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed en de KNAW zijn als belangrijke stakeholders betrokken bij dit project.

4. Zelfevaluatie en visitatie

Rijksmuseum Boerhaave zal tijdens de cultuurperiode 2021-2024 zorgdragen voor de uitvoering van een visitatie op basis van het door de minister van OCW vastgestelde kader. Binnen dat kader is er ook ruimte voor het agenderen van specifieke onderwerpen.

Rijksmuseum Boerhaave agendeert graag zijn strategie 'Podium voor de toekomst'. Het museum wil de roemruchte collectie en geschiedenis nog meer verbinden met de actualiteit en maatschappelijke discussies over de prangende vragen van nu. Dit krijgt vorm langs drie strategische lijnen:

1. De themazaal 'Grote Vragen' krijgt een nieuwe focus, waarbij we ons richten op de 21ste eeuw en de toekomst.
2. De tijdelijke tentoonstellingen sluiten nadrukkelijker aan bij actuele vragen rond natuurwetenschap, technologie en geneeskunde.
3. Daarnaast versterken we onze collectie met modern erfgoed dat verbonden is met de laatste wetenschappelijke ontwikkelingen en innovaties.

Graag reflecteren we bij de zelfevaluatie en visitatie op de kwaliteit van de programma's die op dat moment al gerealiseerd zijn.

5. Toepassing codes

Fair Practice Code

Het museum hanteert voor de salariering van het personeel de Museum CAO. Voor de inzet van eventuele tijdelijke krachten/freelancers wordt altijd een marktconforme vergoeding aangeboden.

Governance Code Cultuur

Bij het bestuur en toezicht past Rijksmuseum Boerhaave de principes uit de Governance Code Cultuur toe (2019). In de statuten en in het 'reglement bestuur en toezicht' zijn de organisatie en onderlinge verhoudingen vastgelegd.

Rijksmuseum Boerhaave wordt bestuurd volgens een Raad-van-Toezicht-model. De directeur is ook de voorzitter van het bestuur, en daarmee de directeur-bestuurder. De Raad van Toezicht oefent toezicht uit op de directie/het bestuur.

Samenstelling Raad van Toezicht Rijksmuseum Boerhaave

Profiel	Naam en functie
voorzitter, werkgeversrol	Prof.dr. A.H.G. (Alexander) Rinnooy Kan, diverse bestuurs- en toezichhoudende functies
profiel: audit en financiën, technologiebedrijven	Prof.dr. R.J. (Rob) Hamer, diverse bestuurs- en toezichhoudende functies
profiel: culturele en museale veld	Dr. W. (Willem) Bijleveld, diverse bestuurs- en toezichhoudende functies
profiel: wetenschapscommunicatie, werkgeversrol	Prof.dr.ir. I. (Ionica) Smeets, hoogleraar wetenschapscommunicatie, Universiteit Leiden; columnist Volkskrant en New Scientist NL
profiel: academische wereld, biotechnologie	Prof.dr. C.L. (Christine) Mummery, hoogleraar ontwikkelingsbiologie, hoofd afdeling anatomie en embryologie, LUMC

De benoeming van leden van de Raad van Toezicht geschiedt voor een periode van maximaal vier jaar, met een éénmalige mogelijkheid tot herbenoeming. Het rooster van aan- en aftreden wordt zorgvuldig bewaakt. In het jaarverslag en op de website zijn relevante nevenfuncties opgenomen.

De Raad van Toezicht van Rijksmuseum Boerhaave komt vier keer per jaar formeel bijeen; één keer per jaar is er een vergadering in aanwezigheid van de Ondernemingsraad.

Code Diversiteit en Inclusie

De komende jaren werken we gestructureerd aan de '4 P's' Publiek, Programma, Partners en Personeel om een inclusiever museum te worden. Om goed te weten wat ons vertrekpunt is, hebben we in 2020 de Scan Diversiteit & Inclusie ingevuld.

Publiek

Vanaf september 2018 werkt Rijksmuseum Boerhaave samen met JES (Jeugd en Samenleving) Rijnland, en is het museumgebouw de nieuwe locatie van de WeekendKlas. Met deze samenwerking slaan we de handen ineen om optimaal kansen te bieden aan talentvolle kinderen die gezien hun achtergrond een steuntje kunnen gebruiken. Op de zondagochtenden (30 per jaar) werken 50 zeer gemotiveerde kinderen in de leeftijd van 10 tot 12 jaar aan een intensief programma waarmee ze in de loop van het jaar een betere aansluiting vinden bij de Nederlandse maatschappij en het onderwijs. Tijdens hun tweejarig verblijf in het museum volgen de kinderen een deel van ons onderwijsaanbod en geven ze er een eigen twist aan. Zo krijgen onze programma's andere referenties en bouwen we samen aan een inclusiever onderwijsaanbod. Ook betrekken we de kinderen van de WeekendKlas bij kleine pop-up presentaties en werken we zo aan meerstemmigheid.

Sinds de zomer van 2020 programmeren we in samenwerking met JES Rijnland ook de Zomerschool, een variant op de WeekendKlas in augustus. We willen dit geslaagde format ook uitbreiden met varianten voor andere schoolvakanties. Deze samenwerking wordt gesteund door het VSB Fonds en door Fonds 1818.

Programma

Onze wens te komen tot een diverser programmabeleid beperkt zich niet tot de educatieve programmering. Ook aan onze tijdelijke tentoonstellingen en de vaste presentatie verbinden we de opdracht om vanuit een meerstemmig perspectief een breed en divers publiek te enthousiasmeren voor het tentoongestelde wetenschappelijk erfgoed. Daarom zijn we alert op diversiteit en gender issues van de 'talking heads' in onze presentaties. De herinrichting van de presentatie over de Nobelprijswinnaars, nu nog een exclusief witte en mannelijke aangelegenheid, vormt er een treffend voorbeeld van.

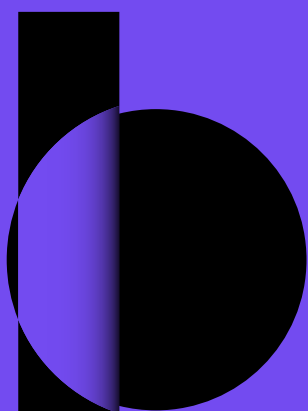
Partners

De Leidse partners JES Rijnland, de Mytylschool en de docenten van het Leo Kanner onderwijs voor autisme zijn zeer gewaardeerde relaties die ons steunen in het ontwikkelen van diverse programma's en het openstellen van het museum voor bijzondere doelgroepen. De landelijke samenwerking in 'Samen Inclusief' onder regie van de VSC, de sectororganisatie voor wetenschapsmusea en science centers, scherpt ons de komende jaren in ons streven naar een diverser programmabeleid. Ook een zakelijke partner als Shell steunt ons om gratis museumbezoek en vervoer mogelijk te maken voor scholen uit kansarme gebieden.

Personeel

De werving van divers personeel heeft de continue aandacht van het museum.

“This is one of the most important
scientific and medical history collections
in the world.” – The Times

**rijksmuseum
boerhaave**